PIERWSZA ŁAWKA · GODZINY WYCHOWAWCZE · KLASY VII–VIII

Bezpieczeństwo w sieci – hejt, dane, wizerunek

Scenariusz godziny wychowawczej (45 minut) dla klas VII–VIII: reakcja świadka hejtu, presja grupy w czatach, udostępnianie cudzych zdjęć i deepfake, zgoda na publikację wizerunku (art. 81 prawa autorskiego), ochrona danych i haseł, odpowiedzialność nieletnich i gdzie zgłaszać treści. Wymyślone przykłady, karty pracy, karty sytuacji, plakat i klucz.

Co jest w materiale

1	**Zanim zaczniesz i zasady rozmowy** Jak rozmawiać o sieci z nastolatkami bez wymuszania zwierzeń i bez straszenia.	2 strony
2	**Scenariusz „Udostępnij czy zatrzymaj?”** 45 minut: ślad cyfrowy, presja grupy w czacie, świadek hejtu, cudze zdjęcia i deepfake, prawo o wizerunku i odpowiedzialność nieletnich, dane i hasła, zgłaszanie.	45 min
3	**Karty dla uczniów** „Świadek, nie widz” i „Wizerunek, dane, prawo” (z kluczem).	2 karty
4	**Do druku** Karty sytuacji i plakat klasy „Zanim klikniesz”.	2 strony

Zanim zaczniesz

Nie pokazujemy prawdziwych hejterskich wpisów, memów o realnych osobach ani przykładów deepfake z sieci. Wszystkie sytuacje są wymyślone i łagodne. Nie omawiamy treści intymnych – jeśli uczniowie o nie zapytają, powiedz krótko, że to poważna sprawa, którą zawsze zgłasza się dorosłym i na Dyżurnet.pl.

Nie pytamy, kto hejtował ani kogo wyśmiewano. Jeśli w klasie trwa taki konflikt, ustal z pedagogiem, czy przeprowadzić zajęcia teraz.

Mówimy o prawie spokojnie, bez straszenia. Celem nie jest lęk przed sądem, tylko zrozumienie, że w sieci obowiązują te same zasady szacunku co w szkole. Telefony zostają schowane.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj dla każdego ucznia karty „Świadek, nie widz" i „Wizerunek, dane, prawo".
- Wydrukuj i wytnij karty sytuacji (6 kart). Plakat „Zanim klikniesz" wydrukuj w A3.
- Narysuj na tablicy linię od 0 do 10 („jak łatwo się oprzeć") – do ćwiczenia z presją grupy.

Zasady rozmowy z uczniami

- **Nikt nie musi mówić o sobie.** Pytamy o sytuacje „wymyślonej osoby" albo „ucznia w podobnym wieku". Uczeń zawsze może powiedzieć: „Nie chcę o tym mówić" – i nie pytamy dlaczego.
- **Mówimy o zachowaniach, nie o osobach.** Nie używamy imion kolegów z klasy, nie opisujemy prawdziwych zdarzeń ze szkoły.
- **Karty pracy zostają u ucznia.** Nauczyciel nie zbiera ich ani nie czyta bez zgody; chętni mogą pokazać, co napisali.
- **To, co mówimy w klasie, zostaje w klasie – chyba że ktoś jest w niebezpieczeństwie.** Jeśli uczeń powie o krzywdzie, postępuj według szkolnych standardów ochrony małoletnich i powiadom pedagoga lub dyrekcję.
- **Kończymy spokojnie** – ćwiczeniem oddechu albo krótką rundą „jedno słowo na koniec" i przypomnieniem, gdzie szukać pomocy.

Ślad cyfrowy – pytania na start

Ślad cyfrowy – pytania na start (bez podnoszenia rąk „kto to robił”):

- „Czy usunięty wpis znika na zawsze?” *(Nie zawsze – ktoś mógł zrobić zrzut ekranu, zapisać plik, przesłać dalej.)*
- „Kto może zobaczyć zdjęcie wysłane do grupy liczącej 30 osób?” *(Każdy, komu którakolwiek z tych osób je pokaże.)*
- „Czym różni się powiedzenie złośliwej uwagi na korytarzu od napisania jej w czacie?” *(Zostaje zapisana, trafia do wielu osób naraz, trudno ją cofnąć, autor nie widzi reakcji drugiej osoby.)*

Presja grupy i pięć kroków świadka

Presja grupy w czacie. Nauczyciel czyta wymyśloną sytuację: *„W czacie »8b – tylko my« ktoś wrzuca przerobione zdjęcie Kacpra z doklejonymi uszami osła. Pisze: »Dawajcie reakcje, kto nie da, ten sztywny«. W pięć minut jest dwadzieścia reakcji”.*

Uczniowie zaznaczają na linii 0–10 (karteczką lub w myślach), jak trudno byłoby nie dać reakcji wymyślonej osobie z tej klasy. Rozmowa: „Dlaczego tak trudno?” *(strach przed wyśmianiem, chęć bycia w grupie, „wszyscy tak robią”, „to tylko żart”).* „Co pomaga?” *(jedna osoba, która pierwsza napisze „to słabe”; wyjście z czatu; prywatna wiadomość do Kacpra; rozmowa z dorosłym; zgłoszenie).*

Pięć kroków świadka: nie lajkuję, nie przesyłam, wspieram, zgłaszam, mówię dorosłemu. Asertywne zdania do przećwiczenia: „Nie wchodzę w to”, „Usuń to, to nie jest śmieszne”, „Nie przesyłam cudzych zdjęć”.

Cudze zdjęcia i deepfake

Cudze zdjęcia i deepfake. Deepfake to obraz, nagranie lub głos przerobiony przez program tak, że wygląda, jakby ktoś zrobił lub powiedział coś, czego nie zrobił. Nawet „śmieszna” przeróbka może kogoś ośmieszyć, a gdy pójdzie w świat – trudno ją zatrzymać.

Zasady: nie przerabiam zdjęć innych osób bez ich zgody; nie przesyłam przeróbek i cudzych zdjęć, które ktoś mi wysłał; gdy zobaczę przeróbkę z kimś znajomym – nie komentuję, mówię tej osobie i dorosłemu, zgłaszam w aplikacji i na Dyżurnet.pl.

PIERWSZA ŁAWKA

Świadek, nie widz

Pamiętaj: reakcja to także brak lajka. Nie lajkuję, nie przesyłam, wspieram, zgłaszam, mówię dorosłemu.

1 Zaznacz P (prawda) albo F (fałsz).

1. Jeśli nic nie piszę pod wpisem, nie mam żadnego wpływu na hejt.	P	F
2. Polubienia i komentarze pod ośmieszającym zdjęciem zwykle zwiększają jego zasięg.	P	F
3. Wyjście z czatu, w którym ktoś jest wyśmiewany, też jest reakcją.	P	F
4. Zgłoszenie treści w aplikacji zwykle nie jest widoczne dla autora wpisu.	P	F
5. Skoro wszyscy w grupie dali reakcję, to nie był hejt.	P	F

2 Połącz presję z asertywną odpowiedzią.

1. „Kto nie da reakcji, ten sztywny”.
2. „Prześlij dalej, niech wszyscy zobaczą”.
3. „Przerób jego twarz w tej apce, będzie beka”.
4. „Daj hasło, zagłosuję za ciebie”.

a) „Hasła nie daję nikomu”.
b) „Nie wchodzę w to, to nie jest śmieszne”.
c) „Nie przerabiam cudzych zdjęć bez zgody”.
d) „Nie przesyłam cudzych zdjęć”.

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

3 Napisz wiadomość, którą świadek może wysłać do grupy, żeby zatrzymać wyśmiewanie – bez obrażania nikogo.

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Godzina wychowawcza: Bezpieczeństwo w sieci: hejt, dane, wizerunek – scenariusz z kartami dla uczniów, klasy 7–8

Podgląd pokazał 4 z 13 stron. Pełna wersja: 13 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Zanim zaczniesz" – co przygotować i zasady bezpiecznej rozmowy (nikt nie musi mówić o sobie)
- scenariusz na 45 minut krok po kroku
- karty dla uczniów z kluczem i materiały do druku.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/godzina-wychowawcza-bezpieczenstwo-w-sieci-hejt-dane-wizerunek-klasy-7-8